

Winterkoudeonderzoek 2018/2019

Rapportage Den Haag

***Winterkoudeonderzoek
2018/2019***

Rapportage Den Haag

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Methode	5
Resultaten	7
Bezetting (winter)opvang	7
Kenmerken van de personen	9
Bereik	9
Demografische kenmerken	9
Verblijfplaats	11
Duur verblijf in Den Haag	11
Verblijfplaats in de afgelopen 30 dagen	11
Slapen op straat	12
Laatste woonplek	13
Dakloosheid	13
Duur	13
Aanleiding	14
Financiën	15
Inkomen	15
Schulden	15
Detentie	16
Genotmiddelengebruik	16
Gezondheid	17
Ervaren gezondheid	17
Zorg ontvangen in de afgelopen 12 maanden	17
Zorgverzekering	18
Tevredenheid opvanglocaties	19
Personen die wel versus niet een zorgpas van het CCP hebben	20
 Conclusie en discussie	 22
Bezetting winteropvang	22
Kenmerken van de personen	22
Verblijfplaats	22
Dakloosheid	23
Gezondheid	23
Locaties nachtopvang	24
 Bijlage: Vragenlijst Winterkoudeonderzoek Den Haag 2018/2019	 25
Colofon	34

Inleiding

Op 29, 30 en 31 januari 2019 is in de vier grote steden (G4: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht) het Winterkoudeonderzoek uitgevoerd. Het was de vijfde keer dat de G4 het onderzoek gezamenlijk, op vergelijkbare wijze en in dezelfde week heeft uitgevoerd. Het Winterkoudeonderzoek geeft inzicht in de kenmerken en problematiek van de groep feitelijk daklozen*. De winter biedt bij uitstek de gelegenheid voor dit onderzoek, omdat het dan bij de opvangvoorzieningen een stuk drukker is en er ook mensen komen die normaal gesproken buiten slapen.

De winterkouderegeling gaat van start bij een weersvoorspelling 24 uur van tevoren voor vorst (de gevoels- en/of minimumtemperatuur is overdag of 's nachts nul graden of lager) of bij een waarschuwing van het KNMI voor het gebied Zuid-Holland (code geel, oranje of rood; met uitzondering van een waarschuwing voor mist). Tijdens de winterkouderegeling worden de nachtopvangvoorzieningen kosteloos opengesteld, waardoor de toeloop groter is. Men hoeft zich niet te legitimeren, waardoor ook degenen die geen regiobinding hebben er kunnen overnachten. In Den Haag beslist het Daklozenloket, in overleg met de andere grote steden, over het in laten gaan en beëindigen van de winterkouderegeling.

Den Haag telt een aantal locaties waar, onder andere, nachtopvang wordt aangeboden door verschillende zorginstellingen. De opvangcapaciteit van alle locaties samen is 385. De opvanglocatie aan de De la Reyweg (capaciteit: 114), aan de Zalmenhofstraat (capaciteit: 16) en aan de Sportlaan (capaciteit: 40) worden beheerd door de Kesslerstichting. De opvanglocatie Vast&Verder (Binckhorstlaan voor jongens (capaciteit: 18); Noordpolderkade voor meisjes (reguliere capaciteit: 11)), en Perspektywa (locatie Binckhorstlaan voor Midden- en Oost Europeanen (capaciteit: 20)), worden beheerd door het Leger des Heils. Ook is er recent een nieuwe locatie geopend voor kleinschalige opvang op de Wenckebachstraat (capaciteit: 20). Als laatste wordt er extra winteropvang aangeboden op de locatie Zilverstraat (capaciteit: 146). Tevens worden hier uitgeprocedeerde asielzoekers opgevangen, de Bed-Bad-Broodregeling. Deze locatie wordt gezamenlijk beheerd door Stichting Schroeder – Van der Kolk en het Leger des Heils.

Het doel van het Winterkoudeonderzoek is om zicht te krijgen op de aard en omvang van de feitelijk daklozen. Deze Haagse rapportage geeft een beeld van de feitelijk daklozen in Den Haag.

* Feitelijk daklozen zijn mensen die niet beschikken over een eigen woonruimte en die voor een slaapplek gedurende de nacht ten minste 1 nacht waren aangewezen op: buiten slapen, ofwel overnachten in de open lucht en in overdekte openbare ruimten zoals portieken, fietsenstallingen, stations, winkelcentra of een auto, en/of binnen slapen in passantenverblijven van de maatschappelijke opvang, inclusief eendaagse opvang, en/of binnen slapen bij vrienden, kennissen of familie, zonder vooruitzichten op een slaapplek voor de daaropvolgende nacht. Bron: Wolf e.a. Op achterstand (2001).

Methode

Voor de inventarisatie van het aantal bezoekers van de nacht- en winteropvang in 2019 is gebruik gemaakt van registratiegegevens die de uitvoerende organisaties, Leger des Heils en Schroeder – Van der Kolk aan het Centraal Coördinatiepunt (CCP) van de GGD Haaglanden hadden aangeleverd.

Dag en locaties

Om inzicht te krijgen in de kenmerken van de bezoekers van de nachtopvang tijdens de winterkouderegeling in Den Haag zijn op woensdag 30 en donderdag 31 januari 2019 in de avond enquêtes afgenomen op drie verschillende opvanglocaties. Dit waren dag 14 en 15 van de vierde openstelling in de winter van 2018/2019. De enquêtes zijn tijdens dit onderzoek afgenomen bij bezoekers van de opvanglocatie aan de De la Reyweg (30 januari), aan de Zilverstraat (30 en 31 januari) en aan de Sportlaan (31 januari). Deze drie locaties hebben samen een opvangcapaciteit van 296 personen.

Afname enquêtes

De enquêtes zijn afgenomen door medewerkers van de afdeling Epidemiologie van GGD Haaglanden, collega's van de GGD Haaglanden en de gemeente Den Haag en vrijwilligers van Stichting IDHEM. GGD Haaglanden heeft Stichting IDHEM benaderd voor vrijwilligers die in het Pools interviews konden afnemen. De mate van ervaring van de interviewers varieerde. Voorafgaand aan de afname heeft een instructiebijeenkomst bij GGD Haaglanden plaatsgevonden. De afname van de enquêtes was mondeling, aan een tafel in de gemeenschapsruimte van de opvanglocatie. Hierbij is geprobeerd zo veel mogelijk apart te zitten van de andere bezoekers.

De afname van een enquête duurde ongeveer 20 minuten. De vragenlijst is opgenomen in de bijlage van deze rapportage. Ten opzichte van voorgaande jaren zijn er enkele vragen toegevoegd aan de vragenlijst over de tevredenheid van de opvanglocaties. Bij Poolssprekende mensen zijn de enquêtes afgenomen door de Poolse vrijwilligers. In een aantal gevallen is één van de andere bezoekers gevraagd of hij of zij wilde tolken.

Voorafgaand aan het onderzoek is de opzet en uitvoering van het onderzoek kortgesloten met de uitvoerende organisatie(s) op de betreffende locatie. Op de twee avonden dat het onderzoek plaatsvond is aan de bezoekers van de nacht- en winteropvang gevraagd of zij wilden deelnemen aan het onderzoek. In de introductie aan de bezoeker werd vermeld dat de deelname vrijwillig was. Als iemand niet kon of wilde meewerken aan het onderzoek was dat uiteraard prima. Als iemand wilde meewerken, maar één of enkele vragen niet wilde beantwoorden, zijn die vragen overgeslagen. Als dank voor deelname kreeg elke deelnemer direct na afname van de enquête 5 Euro. De gegevens zijn geanonimiseerd verwerkt en zijn alleen voor het Winterkoudeonderzoek gebruikt.

Opmerkingen

In het afgelopen jaar heeft een aantal verschuivingen plaatsgevonden in de populatie die verblijft op de verschillende opvanglocaties. Zo is er een nieuwe locatie geopend aan de Sportlaan, waar een groep cliënten van de locatie De la Reyweg naar is verhuisd. Hierdoor ontstond er ruimte op de locatie aan de De la Reyweg, zodat een groep cliënten van de overloopvoorziening op de Zilverstraat naar de De la Reyweg kon verhuizen. Daarnaast hebben er dit jaar drie opvanglocaties meegedaan aan het onderzoek, waaronder in tegenstelling tot voorgaande jaren

geen jongerenopvanglocaties. Dit betekent dat de resultaten uit dit onderzoek niet zondermeer vergeleken kunnen worden met die van voorgaande jaren.

Vanwege de omvang van de locatie Zilverstraat zijn enquêtes daar op twee achtereenvolgende avonden afgenomen. Hierdoor bestond de kans dat de enquête op beide dagen bij eenzelfde persoon is afgenomen. Bij vier enquêtes bestond het vermoeden dat het hier twee personen betrof die de enquête twee keer (op twee verschillende avonden) hadden ingevuld. Twee van deze vier enquêtes zijn dan ook niet meegenomen in de analyses; dit betekent dat van de in totaal 160 afgenomen enquêtes, er 158 zijn meegenomen in de analyses.

De opvanglocatie Zilverstraat omvat zowel de winteropvang als Bed-Bad-Broodregeling (BBB). BBB-cliënten zijn niet meegenomen in dit onderzoek.

Vanwege de vrijwillige aard van de enquête zijn niet altijd alle vragen beantwoord. Bij de analyses zijn de percentages dan ook berekend op het aantal personen dat de vraag heeft beantwoord.

De vraag 'Heeft u een zorgpas?' is in de Nederlandstalige vragenlijst is onverhoopt niet in de Poolse vragenlijst opgenomen. Hierdoor zijn er voor deelnemers die de Poolse vragenlijst hebben ingevuld (n=24) geen gegevens bekend over het hebben van een zorgpas.

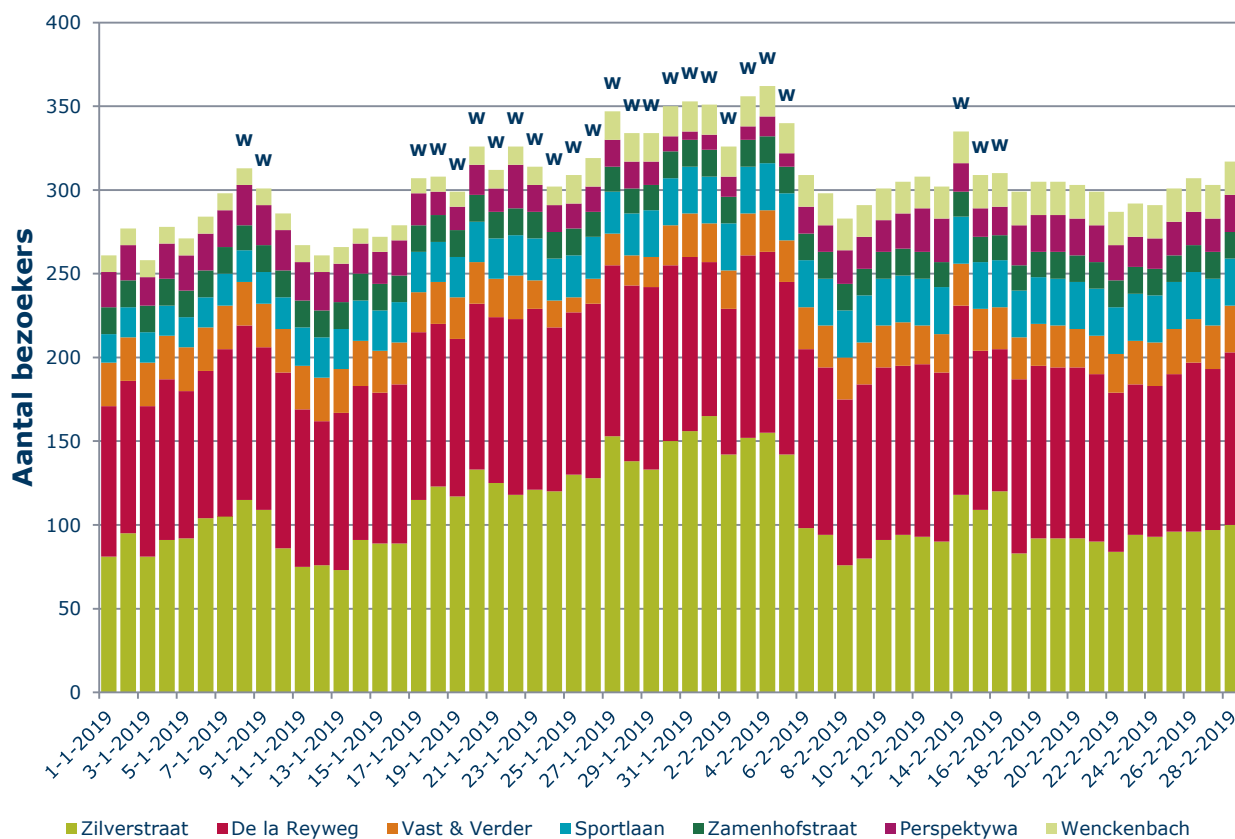
Het streven was om op elke opvanglocatie tenminste de helft van het aantal bezoekers te interviewen om een zo betrouwbaar mogelijk beeld te krijgen van de groep. Bij de opvanglocaties op de De la Reyweg en de Zilverstraat is meer dan de helft van de bezoekers bevraagd; bij de Sportlaan is echter ongeveer een derde van de bezoekers bevraagd (aantal=10). Daarom worden de resultaten voor de Sportlaan alleen in resultaten voor alle opvanglocaties samen meegenomen, maar niet apart weergegeven.

Resultaten

BEZETTING (WINTER)OPVANG

In Figuur 1 staat het aantal bezoekers van de nachtopvang van 1 januari 2019 tot en met 28 februari 2019. In deze periode was er gedurende drie periodes een winterkouderegeling van kracht, met een totaal van 25 dagen.

Figuur 1. Aantal bezoekers naar locatie in januari en februari 2019. Winterkoudeonderzoek 2018/2019, Den Haag

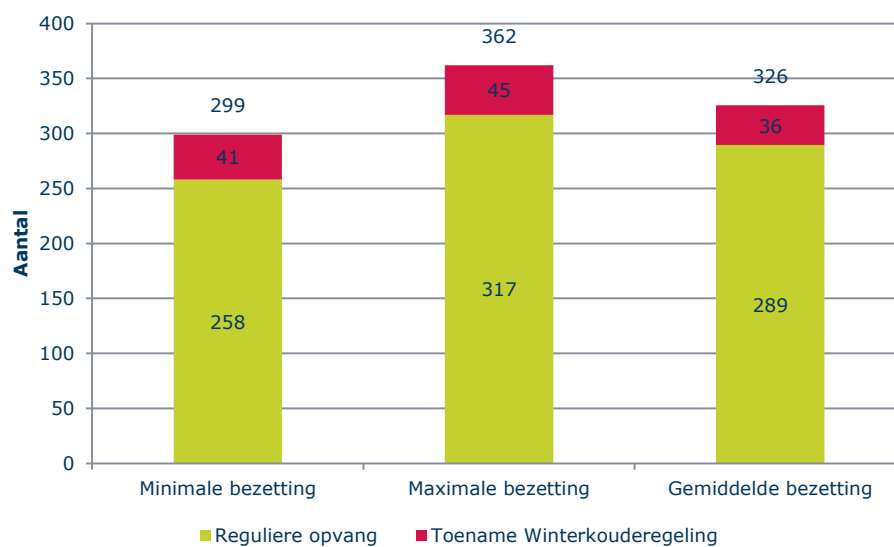

^w Dagen waarop de Winterkouderegeling van kracht was

Tijdens de reguliere opvang was de bezetting per nacht gemiddeld 289 personen; wanneer de Winterkouderegeling van kracht was verbleven er gemiddeld 326 personen op de opvanglocaties (Figuur 2). De gemiddelde toename in het aantal bezoekers tijdens de Winterkouderegeling was 36. De drukste dag (tijdens de Winterkouderegeling) was maandag 4 februari 2019, met een totale bezetting van 362 personen (Figuur 1).

Tijdens de Winterkouderegeling werd vooral een toename gezien in het aantal mannen op de Zilverstraat. Bij andere opvanglocaties werd tijdens de Winterkouderegeling weinig verschil gezien in aantal bezoekers in vergelijking met de reguliere opvang.

Figuur 2. Bezetting opvanglocaties tijdens reguliere opvang en toename tijdens Winterkouderegeling. Winterkoudeonderzoek 2018/2019, Den Haag

KENMERKEN VAN DE PERSONEN

Bereik

Op 30 en 31 januari 2019 zijn in Den Haag in totaal bij 158 personen in de (winter)opvang enquêtes afgenomen. Op de drie locaties waar de interviews zijn afgenomen, maakten tijdens de onderzoeksavonden gemiddeld 291 personen gebruik van de nachtopvang. Het bereik is hiermee 54%. Doordat er op de locatie Zilverstraat twee avonden interviews zijn afgenomen, is het totaal aantal afgenomen enquêtes meer dan in 2016/2017(118).

Tabel 2. Bereik per locatie. Winterkoudeonderzoek 2018/2019, Den Haag.

Opvanglocatie	Capaciteit	Bezetting	Aantal afgenomen enquêtes	Bereik
Zilverstraat*	146	158	93	58%
30-01-'19	146	155	55	36%
31-01-'19	146	160	38	24%
Kessler Stichting De la Reyweg	114	105	55	52%
30-01-'19				
Kessler Stichting Sportlaan	40	28	10	36%
31-01-'19				
Totaal	300	291	158	54%

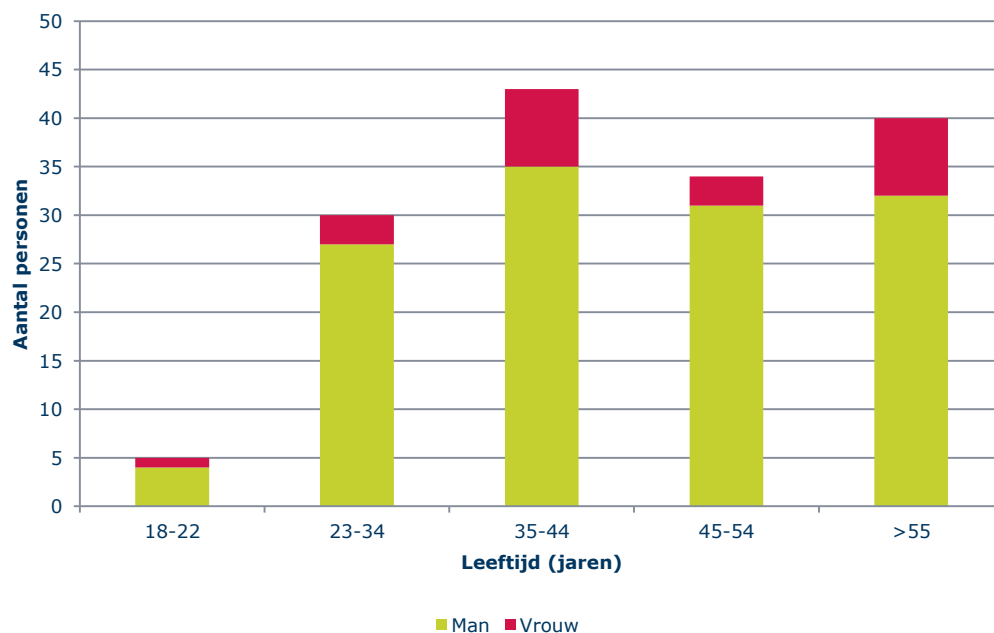
*Gemiddelde van de twee dagen

Demografische kenmerken

Leeftijd en geslacht

Van alle deelnemers is 85% man. Dit percentage is vergelijkbaar met voorgaande Winterkoudeonderzoeken (2016/2017 84%; 2014/2015 83%; 2011/2012 85%; 2010/2011 87%). Gemiddeld zijn de deelnemers 45 jaar. De jongste is 22 jaar en de oudste is 75 jaar. De meeste deelnemers vallen in de leeftijdscategorie 35 tot en met 44 jaar (Figuur 3).

Figuur 3. Aantal bezoekers naar leeftijd en geslacht. Winterkoudeonderzoek 2018/2019, Den Haag.

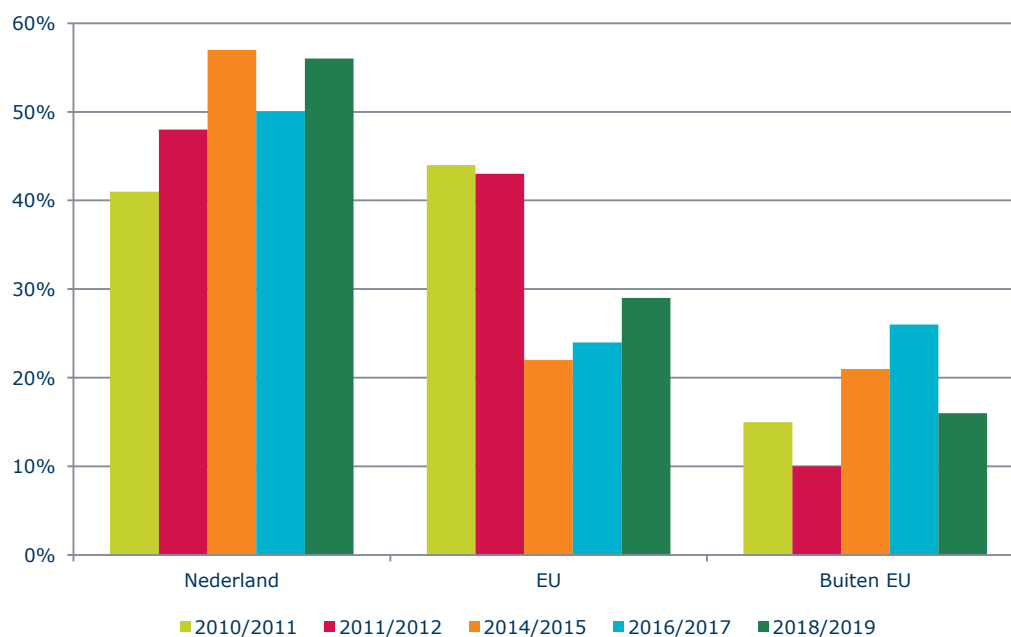
Nationaliteit

Iets meer dan de helft van de deelnemers (56%) heeft aangegeven de Nederlandse nationaliteit te hebben, op de locatie Zilverstraat is dit 35% en op de De la Reyweg 91%.

Het aantal deelnemers afkomstig uit de EU is 29%. Tijdens het voorgaande winterkoudeonderzoek van 2016/2017 was dit percentage 24% (Figuur 4). Binnen deze groep heeft 74% de Poolse nationaliteit.

Het aantal deelnemers afkomstig van buiten de EU is 16%. Tijdens het vorige winterkoudeonderzoek van 2016/2017 was dit 26%. Van het aantal deelnemers afkomstig van buiten de EU gaf 24% aan geen verblijfsvergunning te hebben.

Figuur 4. Percentage bezoekers naar nationaliteit per Winterkoudeonderzoek. Den Haag 2019.

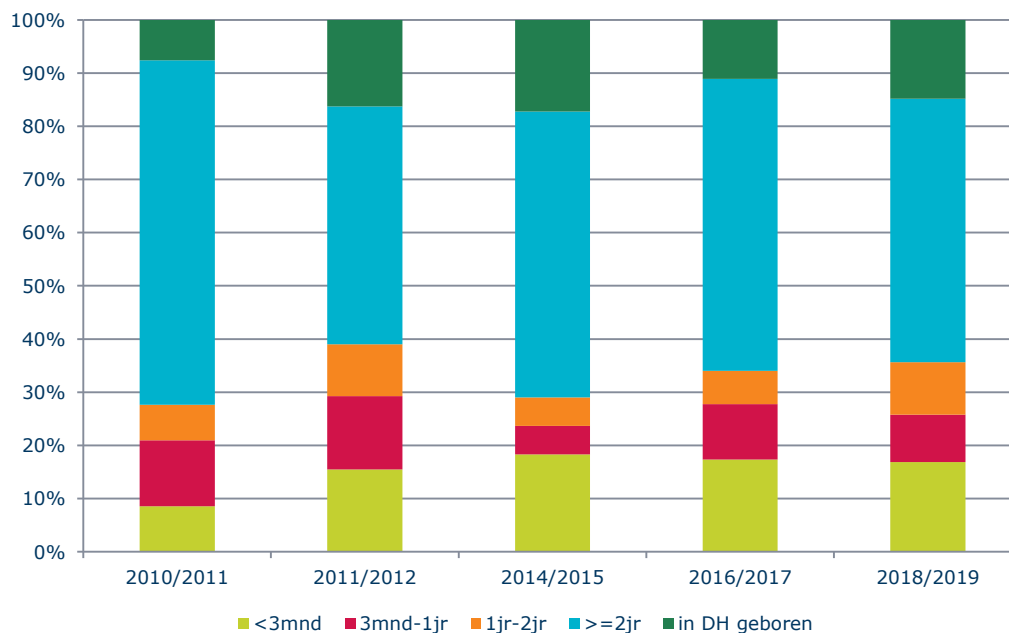

VERBLIJFPLAATS

Duur verblijf in Den Haag

Een kwart van de deelnemers (26%) is in het afgelopen jaar naar Den Haag gekomen, wat vergelijkbaar is met voorgaande jaren (Figuur 5). Op de locatie Zilverstraat zijn relatief meer mensen het afgelopen jaar naar Den Haag gekomen dan op de locatie De la Reyweg (29% versus 20%). Van de deelnemers die in het afgelopen jaar naar Den Haag zijn gekomen verbleef 50% in het buitenland voor hun komst naar Den Haag.

Figuur 5. Verblijf in Den Haag per Winterkoudeonderzoek. Den Haag 2019.

Verblijfplaats in de afgelopen 30 dagen

De deelnemers hebben in het algemeen een wisselende verblijfplaats. In tabel 3 staat de verdeling van de plekken waar de mensen verbleven in de 30 nachten voorafgaand aan de enquête. Dit was de periode van 31 december 2018 tot 30 januari 2019. In deze periode waren 2 winterregelingen van kracht, in totaal was op 17 van de 30 dagen de winterregeling van kracht. Dit is vergelijkbaar met het voorgaande Winterkoudeonderzoek (18 dagen). In tegenstelling tot de Winterkoudeonderzoeken van 2014/2015 en 2016/2017 viel kerst niet in deze periode van afgelopen 30 dagen.

De deelnemers van dit jaar hebben in de 30 nachten voorafgaand aan de enquête gemiddeld 19 nachten in de Nachtopvang doorgebracht, gemiddeld 4 nachten bij familie, vrienden of kennissen, en gemiddeld twee nachten op straat. De overige verblijfplaatsen werden gemiddeld 1 nacht of minder gebruikt in de afgelopen 30 dagen.

Deelnemers aanwezig op de locatie van de De la Reyweg sliepen gemiddeld meer nachten in de nachtopvang (n=22) dan deelnemers op de Zilverstraat (n=15). Deelnemers aanwezig op de locatie Zilverstraat sliepen gemiddeld meer nachten op straat (n=4) en bij familie en vrienden (n=4).

Tabel 3. Verblijfplaats in de afgelopen 30 dagen naar het gemiddeld aantal nachten verbleven.
Winterkoudeonderzoek 2018/2019, Den Haag.

Plek	Gemiddeld aantal nachten
Nachtopvang	19
<i>Reguliere opvang</i>	10
<i>Opvang Zilverstraat</i>	9
<i>Opvang Perspectywa</i>	<0,5
Op straat	2
Bij familie, vrienden of kennissen	4
In voor woning ongeschikte behuizing	<0,5
In politiecel, huis van bewaring of penitentiaire inrichting	<0,5
In woon-/zorginstelling	1
In eigen woonruimte	1
In onderdak verstrekt door werkgever	1
In hotel/jeugdherberg	<0,5
In buitenland	<0,5
Anders	1
Onbekend	1
Totaal	30

Ruim een derde van de deelnemers verbleef tijdens de 30 dagen voorafgaand aan het onderzoek op een en dezelfde plek, voor 88% van deze personen was dit de nachtopvang. 41% van de deelnemers verbleef op twee plekken, waarvan een de nachtopvang was. Daarnaast verbleven deze deelnemers voornamelijk op straat of bij familie, vrienden of kennissen. Door 20% van de deelnemers werd in de 30 dagen voorafgaand aan het onderzoek op drie of meer plekken verbleven, waarvan een de nachtopvang was. Daarnaast verbleven deze deelnemers verspreid op alle plekken zoals genoemd in tabel 3.

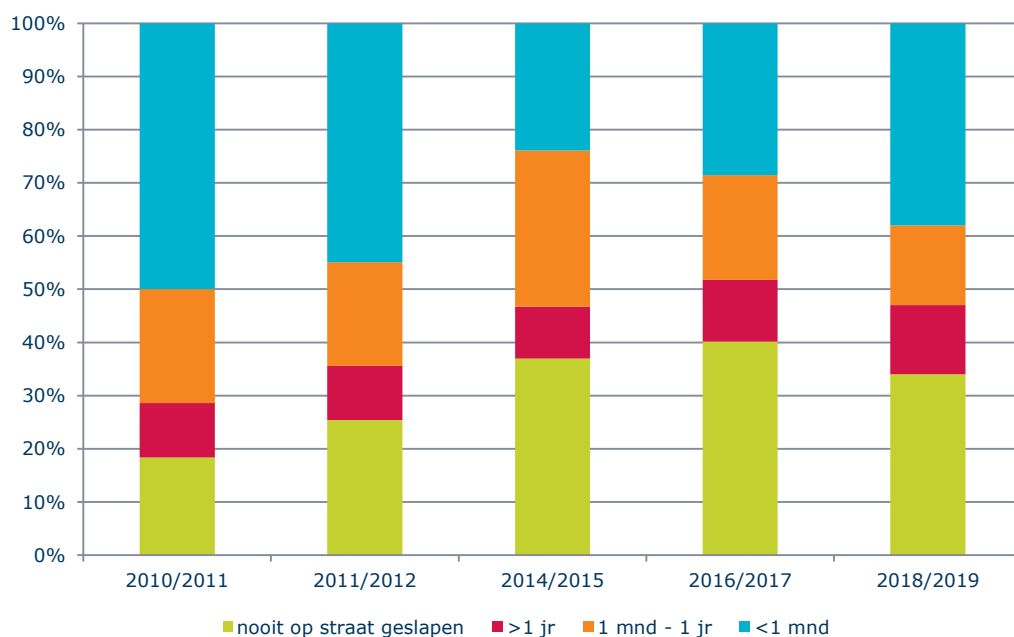
Deelnemers op de Zilverstraat hadden vaker een wisselende locatie (dan deelnemers op de De la Reyweg), 25% verbleef op een locatie, 50% op twee locaties en 23% verbleef op drie of meer locaties. Op de locatie aan de De la Reyweg verbleef 53% van de deelnemers op een locatie, 30% verbleef op 2 locaties en 16% verbleef op 3 locaties of meer.

Slapen op straat

Ruim zes op de tien deelnemers hebben aangegeven weleens een nacht doorgebracht te hebben op straat (slapen of 's nachts rondlopen/verblijven in bijvoorbeeld portiek, onder een brug, of geïmproviseerde schuilplaats) (Figuur 6).

Bijna vier op de tien (38%) deelnemers hebben in de afgelopen maand op straat geslapen. Van de deelnemers op de opvanglocatie Zilverstraat had 57% in de afgelopen maand buiten geslapen, bij de opvanglocatie van de Kessler Stichting was dit 11%.

Figuur 6. Voor het laatst op straat geslapen per Winterkoudeonderzoek 2018/2019, Den Haag. 2018/2019.

Laatste woonplek

Aan de deelnemers is gevraagd op welke plek zij voor het laatst minimaal een aaneengesloten periode van een maand verbleven. Ruim een derde van deelnemers verbleef in een eigen koop- of huurwoning (35%). Ook een derde van de deelnemers (36%) verbleef bij de partner, ouders, andere familie, vrienden of kennissen. Acht procent verbleef in een woonvoorziening/zorginstelling, 10% in een huis verstrekt door de werkgever en 8% op een andere locatie.

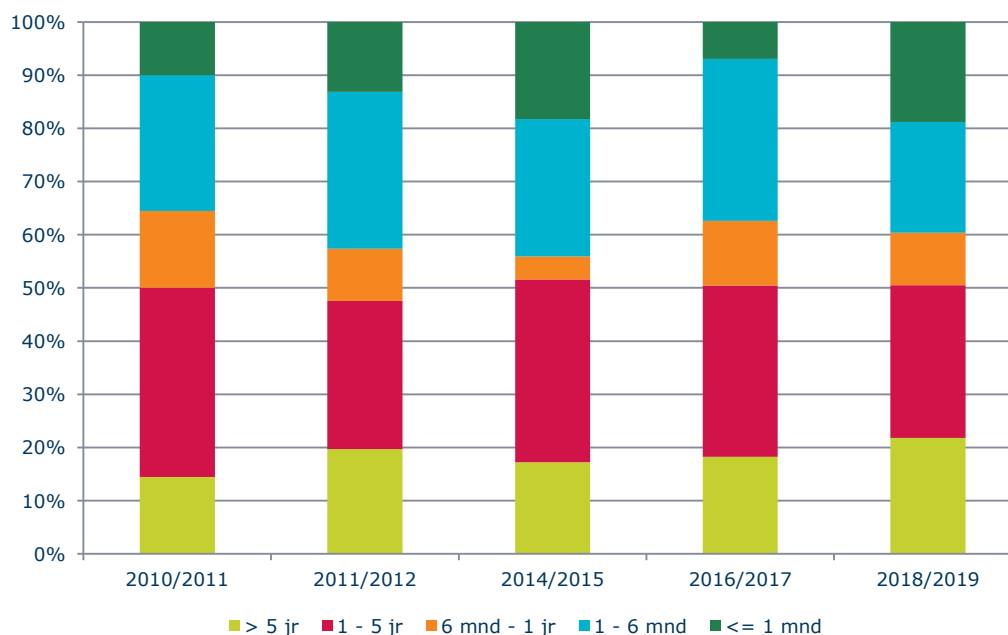
Van de deelnemers op locatie Zilverstraat gaf 28% in een eigen huis te hebben verbleven, 18% in het huis van een werkgever en 5% in een woonvoorziening/zorginstelling. Op locatie De la Reyweg waren deze percentages respectievelijk 46%, 0% en 15%.

DAKLOOSHEID

Duur

De helft van de deelnemers is in het afgelopen jaar voor het eerst dakloos geworden (recent dakloos), bij de locatie aan de De la Reyweg was dit 40% en bij de locatie Zilverstraat 51%. De verdeling van recent - niet recent daklozen is vergelijkbaar met die van voorgaande jaren (circa 50:50; Figuur 7).

Figuur 7. Tijdsduur sinds de eerste keer dakloosheid per Winterkoudeonderzoek. Den Haag 2019.

Aanleiding

Er zijn vaak meerdere redenen waarom iemand dakloos wordt. Als de achterliggende problematiek (zoals schulden, geen werk, verslaving, et cetera) buiten beschouwing wordt gelaten, en er specifiek wordt gevraagd waarom een woonruimte is beëindigd, blijven er een paar mogelijkheden over: (dreigende) huisuitzetting, huis verlaten na conflict met (of op verzoek van) partner/familie/vrienden/kennissen, ontslag of vertrek uit een woonvoorziening of instelling, of geen huisvesting na (terug)komst naar Nederland.

Een (dreigende) huisuitzetting was de meest voorkomende reden waarom de woonruimte is beëindigd, een uitzetting door een particulier (18x), een afloop huisvesting van de werkgever (11x) of uitzetting door de woningstichting (10x) werden hierbij het meest genoemd. Het huis verlaten na conflict of op verzoek van partner (27x), ouders (4x) en familie of vrienden (16x) werd ook vaak benoemd als reden voor beëindigen van de woonruimte. In voorgaande jaren waren dit ook de twee meest genoemde redenen.

Tabel 4. Aanleiding dakloosheid naar Winterkoudeonderzoek per Winterkoudeonderzoek. Den Haag 2019.

Aanleiding	2011/2012		2014/2015		2016/2017		2018/2019	
	N	%	N	%	N	%	N	%
(dreigende) Huisuitzetting	41	35%	37	43%	40	36%	47	31%
Huis verlaten na conflict met of op verzoek van partner, familie of vrienden	42	36%	21	24%	33	30%	46	30%
Geen huisvesting na ontslag of vertrek uit een woonvoorziening of instelling	9	8%	9	11%	6	5%	12	8%
Geen huisvesting na (terug)komst naar NL	18	15%	12	14%	21	19%	12	8%
Anders	8	7%	7	8%	11	10%	34	23%
Totaal	118		86		111		151	

FINANCIËN

Inkomen

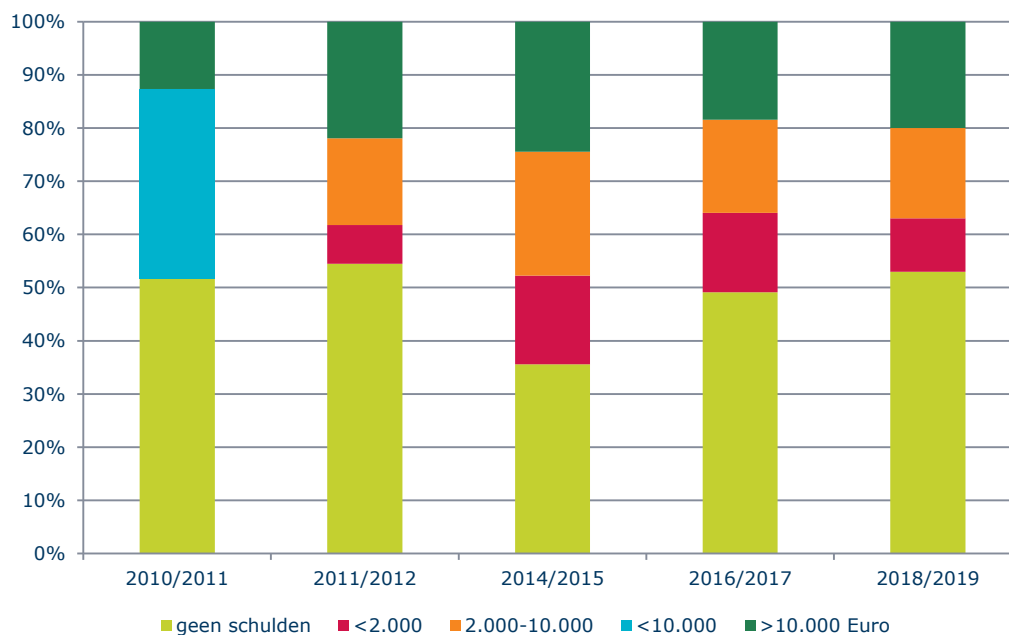
Drie op de tien deelnemers (33%) hadden ten tijde van het onderzoek geen inkomen. 48% van de deelnemers ontving een uitkering (daklozenuitkering/ bijstand/ WW/ WAO/ AOW/ Wajong), 6% gaf aan betaald werk te hebben (wit of zwart), 1% had de straatkrant of klusjes als inkomstenbron en 5% had aan een ander soort bron van inkomen. Op de locatie Zilverstraat gaven zes op de tien deelnemers (66%) aan geen inkomen te hebben, op de locatie De la Reyweg had iedereen inkomen of was de uitkering in aanvraag.

Schulden

Op de vraag 'Heeft u schulden?', gaf 47% aan schulden te hebben. In 2016/2017 en 2014/2015 waren deze percentages respectievelijk 51% en 64%, en in de jaren 2011/2012 en 2010/2011 respectievelijk 46% en 49%.

Twee op de tien deelnemers hebben een schuld van meer dan 10.000 Euro. Daklozen met de Nederlandse nationaliteit hebben het vaakst aangegeven schulden te hebben. Bijna twee derde van de deelnemers met een Nederlandse nationaliteit (64%) heeft schulden, tegenover 18% van de deelnemers uit de EU en 46% van de deelnemers vanuit buiten de EU. Van de deelnemers op de locatie De la Reyweg had meer dan de helft (56%) schulden (27% 10.000 euro of meer) en op de locatie Zilverstraat had 42% schulden (16% 10.000 euro of meer).

Figuur 8. Schulden naar hoogte van schuld per Winterkoudeonderzoek. Den Haag 2019.

DETENTIE

Bijna drie op de tien (28%) deelnemers hebben tenminste een nacht in detentie (politiecel, huis van bewaring en/of penitentiaire inrichting) gezeten in het afgelopen jaar, wat vergelijkbaar is met het Winterkoudeonderzoek van 2016/2017 (29%). Op de locatie Zilverstraat had 30% een nacht in detentie gezeten, op de locatie De la Reyweg betrof dit 27%. Op de locatie Sportlaan had geen van de deelnemers in detentie gezeten.

GENOTMIDDELENGEBRUIK

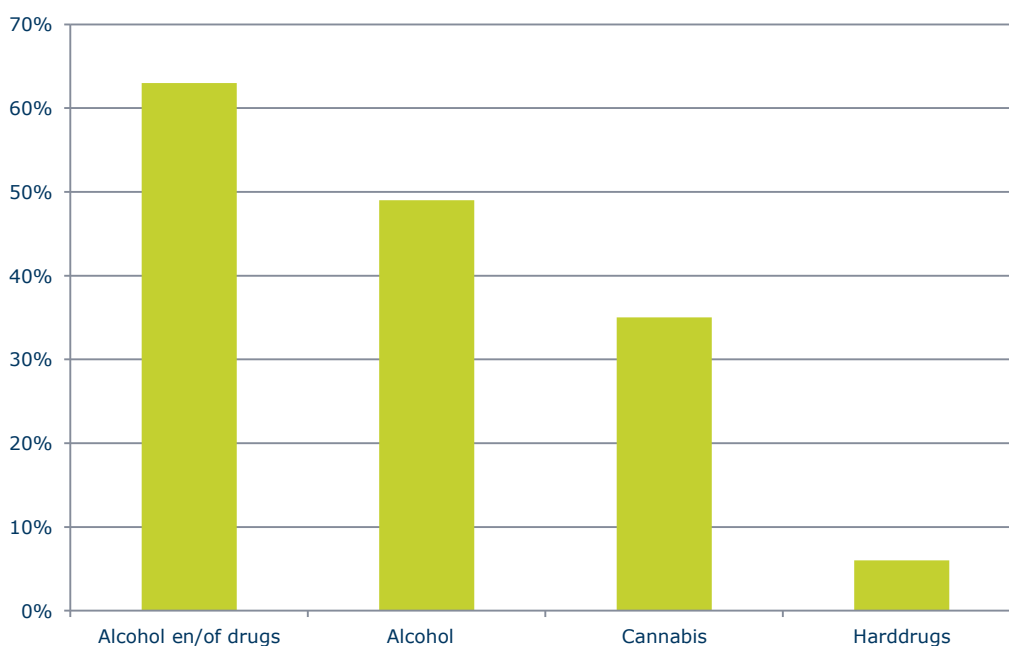
Zes op de tien deelnemers (63%) geeft aan alcohol en/of drugs te hebben gebruikt in de afgelopen 30 dagen. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren (2016/2016: 62%; 2014/2015: 65%; 2011/2012: 69%; 2010/2011: 62%). Op de locatie Zilverstraat werd door een hoger percentage deelnemers alcohol en/of drugs in de afgelopen 30 dagen gebruikt dan op de locatie De la Reyweg (75% versus 48%).

De helft van de deelnemers hebben alcohol gebruikt in de afgelopen maand, 8% drinkt overmatig alcohol (meer dan 100 consumpties in de afgelopen maand; tijdens het Winterkoudeonderzoek in 2016/2017 was dit 13%). Op de locatie Zilverstraat heeft 59% alcohol gebruikt in de afgelopen 30 dagen, op de locatie De la Reyweg was dit 35%.

Ruim een op de drie deelnemers (35%) gebruikte cannabis in de afgelopen 30 dagen, 16% deed dit dagelijks. In 2016/2017 waren deze percentages respectievelijk 25% en 10%. Op de locatie Zilverstraat heeft 22% cannabis gebruikt in de afgelopen 30 dagen, op de locatie De la Reyweg was dit 10%.

Harddrugs werd door 6% van de deelnemers gebruikt in de afgelopen 30 dagen. Het percentage deelnemers dat cocaïne gebruikte 5% was; in 2016/2017 was dit 1%. Van de deelnemers gebruikte 1% heroïne.

Figuur 9. Genotmiddelengebruik in de afgelopen 30 dagen. Winterkoudeonderzoek 2018/2019, Den Haag.

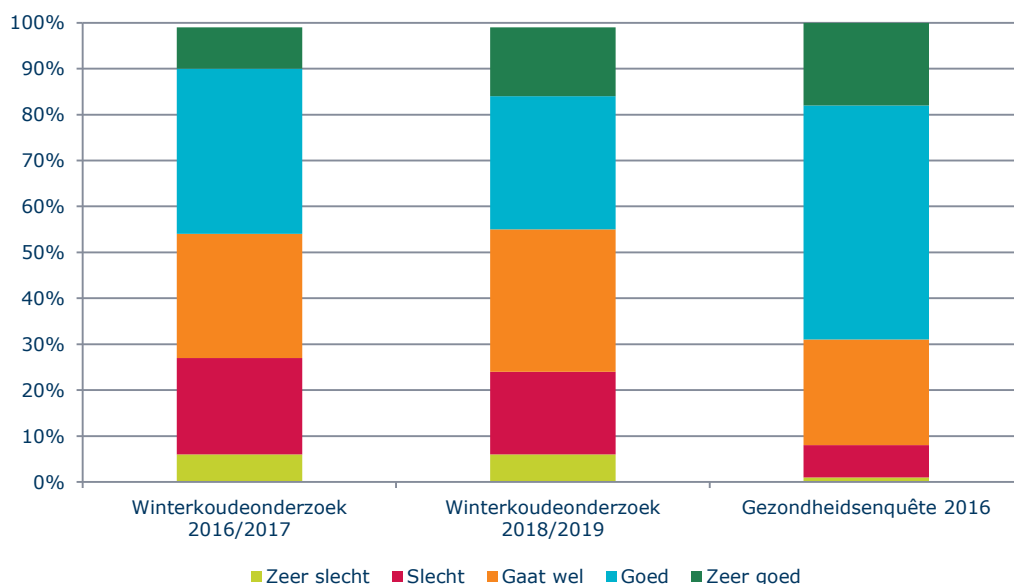
GEZONDHEID

Ervaren gezondheid

Op de vraag hoe de deelnemers over het algemeen hun gezondheid noemen, antwoordde bijna de helft (zeer) goed (44%) (Figuur 10), op de locatie Zilverstraat was dit 52% en op de locatie van de De la Reyweg 31%. Voor een op de vier deelnemers was de ervaren gezondheid (zeer) slecht, dit percentage was op de Zilverstraat 17% en de De la Reyweg 40%.

Uit de gezondheidsenquête 2016 bleek dat 79% van de Hagenaars van 19 jaar en ouder met een eigen woonadres de eigen gezondheid als (zeer) goed ervaren, 23% ervaart de eigen gezondheid als gaat wel en 8% als (zeer) slecht. In vergelijking met de totale Haagse populatie (19+) ervaren de deelnemers uit het Winterkoudeonderzoek over het algemeen hun gezondheid als minder goed.

Figuur 10. Ervaren gezondheid. Winterkoudeonderzoek 2016/2017 en 2018/2019, Den Haag.

Zorg ontvangen in de afgelopen 12 maanden

Ruim drie vierde van de deelnemers (78%) heeft in de afgelopen 12 maanden zorg ontvangen. Ruim vier op de tien deelnemers heeft aangegeven in het afgelopen jaar zorg te hebben ontvangen van de huisarts (42%). Tijdens het vorige Winterkoudeonderzoek was dit 30%. Een kwart (26%) ontving zorg van de eerste hulp, 21% van de tandarts, 19% van een arts in de politiceel of in detentie, 25% van de GGZ, 15% van een arts in de nachtopvang of de Haagse Straatdokter en 10% van de verslavingszorg. Ruim een vierde (23%) gaf aan zorg te hebben ontvangen van een andere hulpverlener. Tijdens het Winterkoudeonderzoek van 2016/2017 ontving 12% zorg van de GGZ en 5% van verslavingszorg.

Op de locatie Zilverstraat heeft 17% in het afgelopen jaar zorg ontvangen van de GGZ, op de De la Reyweg was dit 27%. Voor ontvangen verslavingszorg waren de percentages voor de Zilverstraat en De la Reyweg respectievelijk 8% en 11%.

18 personen zijn in het afgelopen jaar opgenomen geweest in een ziekenhuis/kliniek voor emotionele of psychische problemen, tijdens het Winterkoudeonderzoek van 2016/2017 waren dit drie personen.

Zorgverzekering

Twee derde van de deelnemers is verzekerd tegen ziektekosten, wat overeenkomt met het Winterkoudeonderzoek van 2016/2017. Het grootste deel van de mensen zonder zorgverzekering verbleef op de locatie Zilverstraat (49 van de 54 deelnemers).

Deelnemers zonder zorgverzekering hadden een betere ervaren gezondheid dan deelnemers met een zorgverzekering. Van de deelnemers zonder zorgverzekering gaf 52% aan zijn gezondheid als (zeer) goed te ervaren en 22% als zeer slecht en voor deelnemers met zorgverzekering waren deze percentages respectievelijk 41% en 26%.

Van de deelnemers zonder zorgverzekering had 21% een zorgpas tegenover 72% van de deelnemers met een zorgverzekering. Van het aantal mensen met een zorgpas heeft 13% geen zorgverzekering.

TEVREDENHEID OPVANGLOCATIES

Aan de deelnemers is gevraagd of ze op een andere opvanglocatie zouden willen verblijven dan waar ze op het moment van het interview verbleven. Van alle deelnemers zou iets meer dan de helft (52%) op een andere locatie willen verblijven (Tabel 7). Op de locatie Zilverstraat willen zes op de 10 deelnemers op een andere locatie verblijven. Op de locatie De la Reyweg wil 40% op een andere locatie verblijven.

Tabel 7. Voorkeur voor verblijf op een andere opvanglocatie per locatie, Den Haag 2019.

Locatie	Ja		Nee	
	Aantal	%	Aantal	%
Zilverstraat	47	60%	32	40%
De la Reyweg	18	43%	24	57%
Sportlaan	1	14%	6	85%
Totaal	66	52%	62	48%

Op de vraag wat er gemist wordt op de opvanglocaties worden diverse antwoorden gegeven door de deelnemers. In Tabel 8 zijn deze antwoorden ingedeeld in zeven categorieën. Gemiddeld genomen worden fysieke voorzieningen het vaakst gemist, waarbij betere bedden, meer en gezonder eten, warme douches, TV, computer en telefoon het vaakst worden benoemd. Ook rust en privacy worden gemist in de nachtopvang, net als hygiëne/betere schoonmaak.

Tabel 8. Voorzieningen die gemist worden in de huidige nachtopvang per locatie, Den Haag 2019.

	Zilverstraat		De la Reyweg		Sportlaan	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Fysieke voorzieningen	18	19%	13	24%	2	20%
Rust	14	15%	12	22%	2	20%
Hygiëne/schoonmaak	5	5%	3	6%	0	
Privacy	5	5%	8	15%	2	20%
Zorgverlening/begeleiding	0		6	11%	1	10%
Ruimere openingstijden	3	3%	4	7%	0	
Overig	20	22%	8	15%	2	20%

PERSONEN DIE WEL VERSUS NIET EEN ZORGPAS VAN HET CCP HEBBEN

Personen die geen CCP-pas hebben maken normaal gesproken geen gebruik van de reguliere nachtopvang. Inzicht in deze groep geeft een beeld van de mensen die buiten de winterregeling kennelijk op andere plekken verblijft. Tijdens de winterregeling krijgen we deze groep in beeld. In dit hoofdstuk zijn er 24 deelnemers uitgesloten van de analyses, omdat de vraag over een CCP-zorgpas niet is meegenomen in de Poolse vragenlijst. Deze 24 deelnemers die zijn uitgesloten zijn van Poolse afkomst.

Tabel 9. Antwoord op de vraag "Heeft u een zorgpas van het CCP?" per Winterkoudeonderzoek, Den Haag 2019.

Heeft u een zorgpas van het CCP?	2014/2015		2016/2017		2018/2019	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Ja	61	66%	84	72%	82	64%
Ja, maar zorgpas is verlopen/beëindigd	6	6%	4	3%	6	5%
Nee	26	28%	29	25%	40	31%
Onbekend	2		1		6	

Ruim een kwart van de deelnemers had geen CCP zorgpas, wat vergelijkbaar is met zowel 2014/2015 (28%) als 2016/2017 (25%). De meeste deelnemers zonder zorgpas verbleven op de locatie Zilverstraat (32 van de 40).

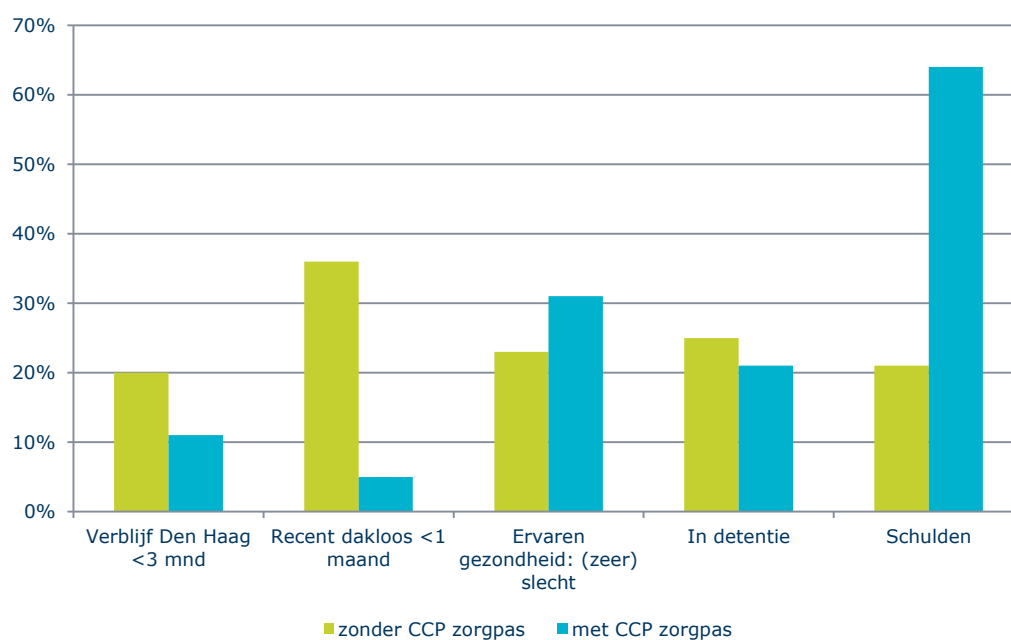
Onder de deelnemers zonder een zorgpas waren relatief meer jongeren (18-34 jaar; 30% versus 16% met zorgpas). Deelnemers zonder Nederlandse nationaliteit hadden relatief vaak geen zorgpas (EU: 42% versus 4% met zorgpas; buiten EU: 24% versus 19% met zorgpas).

Er zijn een aantal voorwaarden voor het verkrijgen van een zorgpas, waaronder regiobinding. Onder de deelnemers met een zorgpas is 28% in de afgelopen twee jaar naar Den Haag gekomen. In het Winterkoudeonderzoek 2016/2017 was dit 27%.

Deelnemers zonder CCP-pas verbleven relatief vaak pas kort in Den Haag (minder dan drie maanden) ten opzichte van deelnemers met CCP-pas (20% versus 11%). Het percentage zeer recent daklozen (een maand of minder geleden) was 36% onder deelnemers met zonder zorgpas tegenover 5% onder deelnemers met zorgpas (36% versus 5% met zorgpas). In het Winterkoudeonderzoek 2016/2017 waren deze percentages respectievelijk 21% en 2%.

Van de personen zonder zorgpas ervaarde 23% de eigen gezondheid als (zeer) slecht (tegenover 31% met zorgpas), heeft 25% in het laatste jaar in detentie gezeten (21% met zorgpas) en heeft ruim een op de vijf deelnemers schulden (64% met zorgpas).

Figuur 11. Verblijf, ervaren gezondheid, detentie en schulden naar personen met en zonder CCP zorgpas. Winterkoudeonderzoek 2018/2019, Den Haag.

In de 30 nachten voorafgaand aan de enquête (waarvan 16/17 nachten een winterregeling gold) verbleven deelnemers zonder zorgpas gemiddeld tien nachten in de nachtopvang (voornamelijk in de Zilverstraat) en vijf nachten op straat. Daarnaast was voor gemiddeld 5 nachten onbekend waar zij verbleven (tabel 10).

De deelnemers zonder zorgpas hadden relatief vaker een wisselende verblijfplaats

Van de deelnemers zonder zorgpas verbleef 18% tijdens deze 30 dagen op een locatie, 63% op twee locaties en 18% op 3 of meer locaties. Van de deelnemers met zorgpas was dit respectievelijk 56%, 27% en 17%.

Tabel 10. Verblijfplaats in de afgelopen 30 dagen en het gemiddeld aantal nachten verbleven naar het wel of niet in bezit zijn van een CCP zorgpas. Winterkoudeonderzoek 2018/2019, Den Haag.

Plek	Wel CCP zorgpas	Geen CCP zorgpas
Nachtopvang	23	10
Reguliere opvang	14	2
Opvang Zilverstraat	9	8
Op straat	1	5
Bij familie, vrienden of kennissen	2	5
In voor woning ongeschikte behuizing	<0,5	0
In politiecel, huis van bewaring of penitentiaire inrichting	<0,5	0
In woon-/zorginstelling	<0,5	2
In eigen woonruimte	<0,5	3
In onderdak verstrekt door werkgever	0	1
In hotel/jeugdherberg	<0,5	1
In buitenland	1	0
Anders	<0,5	2
Onbekend	3	5
Totaal	30	30

Conclusie en discussie

Deze rapportage geeft inzicht in de kenmerken en problematiek van de groep feitelijk daklozen in Den Haag. Hieronder worden allereerst enkele opmerkingen geplaatst bij het Winterkoude onderzoek, waarna er een korte beschrijving volgt van de belangrijkste resultaten.

Door de enquêtes af te nemen tijdens de Winterkouderegeling wanneer het drukker is in de nachtopvangvoorzieningen kan er informatie worden verkregen over de moeilijk te benaderen en kwetsbare groep feitelijk daklozen. Daarnaast zijn er dit Winterkoudeonderzoek op twee avonden bij de Zilverstraat enquêtes afgenomen, wat de respons verhoogd en zo een (nog) beter beeld van de populatie feitelijk daklozen wordt verkregen.

Er zijn bij dit onderzoek ook enkele kanttekeningen te plaatsen die in overweging moeten worden genomen bij het interpreteren van de resultaten.

Daarnaast is de vorm van huisvesting aangepast en hebben er een aantal verschuivingen plaatsgevonden in de populatie van verschillende opvanglocaties. Zo is een aantal bezoekers van de Zilverstraat doorgeschoven naar de De la Reyweg en is een aantal bezoekers van de De la Reyweg doorgeschoven naar de nieuwe locatie op de Sportlaan. Ook heeft dit jaar een aantal andere opvanglocaties aan het onderzoek meegedaan dan in voorgaande jaren (een selectie van drie locaties en geen jongerenlocatie), waardoor de bevraagde onderzoekspopulatie ook kan verschillen van voorgaande jaren. Deze veranderingen bemoeilijken de vergelijkbaarheid van de resultaten met de voorgaande jaren. Er is daarom voorzichtigheid geboden bij het een-op-een vergelijken van de resultaten van het huidige Winterkoudeonderzoek met voorgaande jaren.

BEZETTING WINTEROPVANG

Tijdens de reguliere opvang was de bezetting per nacht op de verschillende opvanglocaties gemiddeld 289 personen en tijdens de Winterkouderegeling was de bezetting gemiddeld 326 personen. Op de drukste dag verbleven er 362 personen in de nachtopvang. De totale nachtopvangcapaciteit van 385 personen was dus toereikend. De gemiddelde toename van 36 personen bij de nachtopvang tijdens de Winterkouderegeling, was vooral toe te schrijven aan een toename van het aantal mannelijke bezoekers op de Zilverstraat.

KENMERKEN VAN DE PERSONEN

Het percentage deelnemers met de Nederlandse nationaliteit en het percentage afkomstig van binnen de EU lagen in dit onderzoek hoger dan in het winterkoudeonderzoek 2016/2017, terwijl het percentage deelnemers van buiten de EU in dit onderzoek juist een stuk lager was dan in het vorige onderzoek. Ook het percentage deelnemers van buiten de EU zonder verblijfsvergunning (24%) was lager dan in 2016/2017 (40%). Driekwart van de deelnemers van binnen de EU was van Poolse afkomst, een hoger percentage dan in 2016/2017 (60%).

De deelnemers in dit onderzoek waren gemiddeld 2 jaar ouder dan in 2016/2017. Dit is mogelijk te verklaren door het feit dat in het Winterkoudeonderzoek 2016/2017 ook een jongerenlocatie was meegenomen.

VERBLIJFPLAATS

Net als in voorgaande jaren is een kwart van de deelnemers in het afgelopen jaar naar Den Haag gekomen. Ruim zes op de tien deelnemers heeft wel eens op straat geslapen. Bijna vier op de tien deelnemers (38%) heeft in de afgelopen maand op straat geslapen. Een iets hoger percentage dan tijdens het Winterkoude onderzoek in 2016/2017 (32%).

In de 30 dagen voorafgaand aan het onderzoek werd gemiddeld het meeste aantal nachten (n=21) verbleven bij de nachtopvang op ruime afstand gevolgd door het gemiddeld aantal

nachten op straat (n=3) en bij familie, vrienden en kennissen (n=2). Ruim de helft van de deelnemers verbleef in die 30 dagen voorafgaand aan het onderzoek op een en dezelfde plek.

Ruim een derde (33%) van de deelnemers gaf aan dat de laatste plek waar zij voor het laatst minimaal een periode van een maand aaneengesloten verbleven partner, ouders of andere familie, vrienden of kennissen was. In 2016/2017 was dit bijna de helft (47%) van de deelnemers. Ten aanzien van andere verblijfplekken werden verschillen gezien tussen deelnemers van de Zilverstraat en de De la Reyweg.

Ruim een derde van de deelnemers verbleef in een eigen huis; 28% van de deelnemers in de Zilverstraat en 46% van de deelnemers in de De la Reyweg. Een op de tien deelnemers verbleef in een huis verstrekt door de werkgever, deze deelnemers waren allen afkomstig van de Zilverstraat (18%).

Acht procent verbleef in een woonvoorziening/zorginstelling; 5% van de deelnemers van de Zilverstraat en 15% van de deelnemers van de De la Reyweg. In het voorgaande Winterkoudeonderzoek waren deze deelnemers allen afkomstig van de Zilverstraat. Het is mogelijk dat deelnemers van de De la Reyweg die in 2016/2017 in de Zilverstraat zaten, de Zilverstraat aanzien als een woonvoorziening/zorginstelling.

DAKLOOSHEID

De helft van de deelnemers heeft in de enquête aangegeven het afgelopen jaar voor het eerst dakloos te zijn geraakt. De verdeling 50% recent / 50% niet-recent daklozen is gelijk aan voorgaande jaren en geeft een indicatie voor een goede doorstroom.

Opvallend is dat bijna een op de vijf deelnemers recent (≤ 1 maand; 19%) dakloos is geworden, in 2016/2017 waren dit bijna een op de tien deelnemers (9%).

GEZONDHEID

Van de deelnemers gaf 44% procent aan een (zeer) goed ervaren gezondheid te hebben. Het percentage deelnemers dat aangaf een (zeer) goede gezondheid te hebben was hoger in de Zilverstraat dan in de De la Reyweg; het omgekeerde geldt voor het percentage dat aangaf een (zeer) slechte gezondheid te hebben. In het afgelopen jaar is de opvanglocatie De la Reyweg beter toegerust om personen met gezondheidsklachten op te nemen. Dit kan het verschil in ervaren gezondheid tussen de opvanglocaties mogelijk verklaren.

Een ruime meerderheid van de deelnemers ontving zorg in het afgelopen jaar. Een kwart ontving zorg van de GGZ, een verdubbeling ten opzichte van 2016/2017 (12%). Ook het percentage deelnemers dat verslavingszorg ontving was dit jaar ongeveer twee keer zo hoog als in 2016/2017. Dit kan mogelijk verklaard worden door het feit dat er meer personen met gezondheidsproblemen in de opvang verbleven dan in 2016/2017.

Een opmerkelijke bevinding is dat de helft van de deelnemers zonder zorgverzekering aangeeft een (zeer) goede ervaren gezondheid te hebben tegenover vier op de tien deelnemers met een zorgverzekering. Extra analyses laten zien dat een meerderheid (57%) van de deelnemers zonder zorgverzekering die aangaven een (zeer) goed ervaren gezondheid te hebben, afkomstig was uit Midden- of Oost-Europa (versus 17% van de deelnemers met zorgverzekering en (zeer) goed ervaren gezondheid). Veel Midden- en Oost-Europeanen die naar Nederland komen, doen dit vanwege een economische drijfveer en hebben over het algemeen een goede gezondheid. Mogelijk dat dit het relatief hoge percentage deelnemers zonder zorgverzekering maar met een (zeer) goed ervaren gezondheid deels kan verklaren.

Ook is het percentage personen dat de eigen gezondheid als (zeer) slecht ervaart onder personen met zorgpas (31%) hoger dan onder personen zonder zorgpas (23%). Het is voortsnog niet duidelijk waardoor dit verschil wordt veroorzaakt.

LOCATIES NACHTOPVANG

In deze rapportage zijn de resultaten uitgesplitst naar de twee grootste opvanglocaties van Den Haag, de locatie Zilverstraat (winteropvang) en de locatie De la Reyweg (reguliere nachtopvang). Er wordt verschillende problematiek gezien op beide locaties. Naast de hierboven genoemde problematiek is bijvoorbeeld het percentage deelnemers met schulden hoger bij de locatie op de De la Reyweg (56% versus 42%), hebben deelnemers op de locatie Zilverstraat vaker een wisselende verblijfplaats (25% verbleef op één locatie versus 53% op de De la Reyweg), hebben ze vaker geen inkomen dan deelnemers op de De la Reyweg en heeft een hoger percentage in de afgelopen dagen alcohol en/of drugs gebruikt dan in de De la Reyweg (75% versus 48%) . Een verklaring hiervoor kan worden gezocht in de verschillen in de populatie die verblijft op die locaties. Op de locatie De la Reyweg had 91% de Nederlandse nationaliteit, op de locatie Zilverstraat was dit 35%. Op de locatie Zilverstraat verbleef het grootste deel van de deelnemers zonder zorgverzekering (49 van de 54).

Bijlage: Vragenlijst Winterkoudeonderzoek Den Haag 2018/2019

Introductie

Ik ben Namens GGD Haaglanden wil ik u enkele vragen stellen. De GGD wil graag weten wie er gebruik maken van de opvang tijdens de winterregeling. Uw antwoorden helpen daarbij. De gegevens zullen alleen voor dit onderzoek worden gebruikt. De antwoorden hebben geen gevolgen voor u. Het interview duurt ongeveer 15 minuten. Hiervoor krijgt u € 5.

Algemene gegevens

Interview	Respondent
Locatie:	Geslacht: ☐ Man ☐ Vrouw
Datum:	Geboortjaar:
Interviewer:	Geboorteland:
	Nationaliteit: (indien meerdere: vul de meest rechthebbende in)
	Indien nationaliteit buiten de EU [†] :
	Heeft u een verblijfsvergunning? ☐ Ja ☐ Nee

Gegevens over verblijf

1a **Sinds wanneer verblijft u nu in Den Haag?** dagen / weken / maanden
..... jaar (evt. jaartal:)
☐ Vanaf geboorte → naar vraag 2a

1b **Waar verbleef u voor die tijd?**

indien Nederland: welke stad?

indien buitenland: welk land?

2a **Hoe lang geleden heeft u voor het laatst op straat geslapen?** dagen / weken / maanden
..... jaar geleden (evt. jaartal:)
bv in portiek, onder brug of geïmproviseerde schuilplaats.
's Nachts rondlopen/verblijven op straat bij gebrek aan slaapplaats telt hier ook. ☐ Nooit

[†] EU-landen: België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk, Zweden.

2b **Waar heeft u de afgelopen 30 nachten geslapen en hoeveel nachten?**

Eerst de vormen van overnachting navragen, vervolgens samen aantal dagen inschatten.

LET OP: HET TOTAAL AANTAL NACHTEN MOET 30 ZIJN!!

Reguliere nachtopvang (Kessler (Delagoastraat/Sportlaan) / Leger des Heils (Vast en Verder/Zamenhofstraat)) nl:	☐ Ja nachten
Nachtopvang Zilverstraat nl:	☐ Ja nachten
Opvang Oost Europeanen Binckhorstlaan nl:	☐ Ja nachten
Op straat/buiten (portiek, open bootje, brug, geïmproviseerde schuilplaats) nl:	☐ Ja nachten
Bij familie, relatie (partner), vrienden of kennissen (tijdelijk bij hem/haar in huis) nl:	☐ Ja nachten
In een voor woning ongeschikte behuizing (overdekt bootje, kelderbox, tuinhuisje, sloop- of kraakpand zonder verwarming, trein, auto, etc.) nl:	☐ Ja nachten
Politie / Huis van Bewaring / penitentiaire inrichting / gevangenis nl:	☐ Ja nachten
Woonvoorziening / zorginstelling (bv. beschermd/begeleid wonen, doorstroomvoorziening, verblijfsvoorziening, GGZ-instelling, (Parnassia), asielzoekerscentrum, etc.) nl:	☐ Ja nachten
Eigen woonruimte (zelfstandige huisvesting, huur of koop) nl:	☐ Ja nachten
Onderdak verstrekt door werkgever nl:	☐ Ja nachten
Hotel / jeugdherberg / pension nl:	☐ Ja nachten
In buitenland nl:	☐ Ja nachten
Anders nl: nachten

Totaal aantal

30 nachten

Vragen over dakloosheid

3a **Hoe lang is het geleden dat u voor het eerst dakloos bent geraakt?** dagen / weken / maanden

Dwz: geen woonruimte/woonverblijf jaar geleden (evt. jaartal:)
meer had

(Soms wordt hier gezegd "ik heb nooit een thuis gehad" (bijv. bij verblijf jeugdinstituut), maar dit wordt niet onder dakloos verstaan. Iemand is feitelijk dakloos als hij/zij niet over een eigen woonruimte beschikt en gebruik maakt van de nachtopvang, op straat slaapt of telkens wisselende slaapplekken heeft)

(Ook start dakloosheid in buitenland telt mee)

Vragen over laatste woonplek (waar respondent tenminste een maand heeft gewoond)

3b **Waar heeft u voor het laatst een maand of langer gewoond?**

(Het verblijf wisselt vaak bij daklozen. Het gaat hier om de laatste periode dat respondent tenminste een maand eenzelfde woonverblijf had)

(Nachtopvang en detentie is geen woonverblijf; vraag in dat geval naar het woonverblijf daarvoor)

A ☐ In een eigen koop- of huurhuis

B1 ☐ Bij partner (in zijn/haar huis)

B2 ☐ Bij ouders

B3 ☐ Bij andere familie, vrienden kennissen

C ☐ In een huis verstrekt door werkgever

D ☐ In een kraakpand

E ☐ In een woonvoorziening, zorginstelling of
Asielzoekerscentrum

F ☐ Anders, nl:

Interviewer let op: Bij de volgende antwoorden:

- In de reguliere nachtopvang
- In de opvang aan de Zilverstraat
- In de opvang Oost-Europeanen Binckhorstlaan
- In detentie

Doorvragen!: waar verbleef u daarvoor ten minste 1 maand? → Onderbrengen bij een van bovenste antwoorden A-F

3c **In welke stad was dat?**

Verwijs naar de woonruimte onder 3b (A-F)

Indien buitenland: welk land?

→ antwoord op vraag 3E verderop is
dan optie 4: komst naar Nederland

3d **Sinds hoe lang verblijft u niet meer in die woonruimte?**

☐ Zelfde als 3a

(verwijs naar de woonruimte onder 3b, optie A t/m F) dagen / weken / maanden

..... jaar (evt. jaartal:)

(dus: sinds wanneer bent u nu dakloos?)

Bij één periode van dakloosheid is het
antwoord gelijk aan vraag 3a, anders korter)

3e **Wat is de reden dat deze woonruimte is geëindigd?**

Dus: wat is de reden dat u nu dakloos bent?

(verwijs naar de woonruimte onder 3b, optie A t/m F)

Indien deze woonruimte in het buitenland was, vul antwoord 4 in!

Interviewer let op:

- Het gaat hier niet om de achterliggende problematiek zoals schulden, geen geld, geen werk, verslaving, gokken en dergelijke!
- Het antwoord moet passen bij de woonruimte genoemd bij vraag 3b. Ga zo nodig terug naar vraag 3b.
- Antwoord 4 '(terug)komst naar Nederland' altijd kiezen als de laatste vaste verblijfplaats in het buitenland was. (Als iemand bijv. een huurhuis in buitenland had en daar is uitgezet en dat was in het buitenland, dan dus kiezen voor antwoord 4 en niet voor antwoord 1)

1 ☐ (Dreigende) huisuitzetting: →

(Ook invullen indien een persoon inwoonde bij vriend, kennis, partner of familie en na huisuitzetting van deze persoon zijn woonruimte is kwijtgeraakt of als iemand zelf is weggegaan om huisuitzetting te voorkomen)

- a ☐ Huisuitzetting door woningbouwcorporatie (*vanwege huurschuld, overlast, onrechtmatig gebruik*)
- b ☐ Huisuitzetting door particulier verhuurder (of huisbaas) (*vanwege huurschuld, overlast, onrechtmatig gebruik*)
- c ☐ Huisuitzetting dreigt → zelf huis verlaten / weggegaan
- d ☐ Afloop van periode (onder)huurcontract
- e ☐ Gedwongen verkoop bij niet aflossen hypotheek
- f ☐ Afloop van huisvesting door werkgever
- g ☐ Ontruiming kraakpand

2 ☐ Huis verlaten na conflict met (of op verzoek van): →

- a ☐ Partner
- b ☐ Ouder(s) / verzorger(s)
- c ☐ Overige familie/kennissen/vrienden

3 ☐ Ontslag of vertrek uit een Woonvoorziening of instelling: →

(als het type instelling onduidelijk is schrijf dan de naam op)

- a ☐ Instelling Maatschappelijke Opvang
- b ☐ GGZ, verslavingszorg of verpleeghuis (klinisch)
- c ☐ Asielzoekerscentrum
- d ☐ Anders:

4 ☐ Geen huisvesting na: →

- a ☐ (Terug)komst naar Nederland

↓
Was u in het buitenland ook dakloos?

☐ Ja ☐ Nee

5 ☐ Anders, namelijk:

Vragen over Justitie

- 4 **Heeft u de afgelopen 12 maanden (1 of meerdere nachten) in detentie gezeten?**
(meerdere antwoorden mogelijk)
- ☐ Nee
- ☐ Ja, in politiecel
- ☐ Ja, in huis van bewaring (voorarrest of korte straf)
- ☐ Ja, in penitentiaire inrichting / gevangenis

Vragen over inkomen en schulden

- 5a **Wat voor soort inkomen heeft u op dit moment?**
(meerdere antwoorden mogelijk)
- ☐ Geen, ook geen uitkering in aanvraag
- ☐ Nu geen uitkering, maar uitkering in aanvraag
- ☐ Bijstand / daklozenuitkering
- ☐ WW / WAO (of andersoortige werkloosheids- / arbeidsongeschiktheidsuitkering)
- ☐ AOW (al dan niet met aanvullend pensioen)
- ☐ Betaald werk (wit en zwart werk waarbij activiteiten verricht worden die niet strafbaar zijn)
- ☐ Straatkrant, klusjes etc.
- ☐ Anders, nl

Indien een bijstand/daklozen/WW-
/WAO uitkering (in aanvraag):

- Ontvangt u deze in de gemeente Den Haag?**
- ☐ Ja
- ☐ Nee

- 5b **Heeft u schulden?**
(studieschuld niet meerekenen)
- ☐ Nee
- ☐ Ja, minder dan € 2.000
- ☐ Ja, € 2.000 tot < € 10.000
- ☐ Ja, € 10.000 of meer
- 5c **Wat doet u overdag? Waar bent u bijvoorbeeld deze week overdag geweest?**
(Meerdere antwoorden mogelijk, loop het lijstje eventueel langs)
- ☐ In de dagopvang (bijv. Haagse Zaak, Sterhuis, Hier en nu):
- ☐ In een GGZ-inloophuis:
- ☐ Op mijn werk
- ☐ Bij de dagbesteding, nl
- ☐ Buiten/op straat (ook: trein/metrostation etc)
- ☐ In een openbaar gebouw (bv. bibliotheek)
- ☐ Bij familie/vrienden/kennissen
- ☐ Anders, nl.

Vragen middelengebruik

- 6a **Hoeveel dagen van de afgelopen 30 dagen^{*} heeft u alcohol gedronken?**
- dagen (als 0 dagen → naar vraag 7)
- ☐ Elke dag (= 30 dagen)

^{*} Interviewer kan ook vragen hoeveel dagen de respondent de laatste maand gemiddeld per week gebruikt.

6b **Op de dagen dat u alcohol drinkt, hoeveel eenheden drinkt u dan gemiddeld?** eenheden
(Eenheid = glas dat voor die drank gebruikelijk is, reken voor een halve liter bier 2,5 eenheid)

6c **Beschouwt u zichzelf als alcoholverslaafd?** ☐ Ja
☐ Nee

7 **Hoeveel van de afgelopen 30 dagen² heeft u:**

a ☐ **Cannabis** gebruikt? dagen

b ☐ **Cocaïne** gebruikt? dagen

c ☐ **Heroïne** gebruikt? dagen

d ☐ **Methadon** gebruikt? dagen
(behandeling en/of straat)

e ☐ **Andere drugs** gebruikt? Dagen → Welke?

☐ **Geen drugs** gebruikt

7f **Heeft u ooit drugs gespoten?** ☐ Nee
☐ Ja, vroeger
☐ Ja, in de laatste 30 dagen nog

Vragen over uw gezondheid

8 **Hoe zou u over het algemeen uw gezondheid noemen?** ☐ Zeer goed
☐ Goed
☐ Gaat wel
☐ Slecht
☐ Zeer slecht

1 dg/wk = 4 dagen totaal; 2 dg/wk = 9 totaal; 3 dg/wk = 13 totaal; 4 dg/wk = 18 totaal; 5 dg/wk = 22 totaal; 6 dg/wk = 26 totaal

9a Heeft u in de afgelopen 12 maanden zorg ontvangen van:

De Haagse Straatdokter / arts in nachtopvang ☐ Ja ☐ Nee

Huisarts ☐ Ja ☐ Nee

Eerste Hulp Ziekenhuis ☐ Ja ☐ Nee

Tandarts ☐ Ja ☐ Nee

Arts in politiecel of detentie ☐ Ja ☐ Nee

Geestelijke Gezondheidszorg
(bijv. Parnassia, GGZ Haagstreek,
GGZ Delfland) ☐ Ja ☐ Nee

Verslavingszorg (Brijder) ☐ Ja ☐ Nee

Andere hulpverlener, nl: ☐ Ja ☐ Nee

.....

9b Bent u in de afgelopen 12 maanden in een
ziekenhuis/ kliniek opgenomen geweest
wegens emotionele of psychische problemen? ☐ Ja ☐ Nee

(opname in ziekenhuis of psychiatrische instelling;
niet voor alcohol of drugs)

10 Krijgt u medicijnen die door een arts
zijn voorgeschreven? ☐ Nee

☐ Ja →

welke medicijnen?

.....

.....

waarvoor?

.....

.....

11 Bent u verzekerd tegen ziektekosten? ☐ Nee, omdat:

(voor EU onderdanen geldt ook de
verzekering in het thuisland) ☐ Ja → Waar? ☐ Nederland

☐ Thuisland

- 12 **Heeft u een zorgpas/
nachtopvangpas van het
Daklozenloket / CCP?**
(Een pas voor toegang tot de reguliere
nachtopvang)
- ☐ Ja, een 4 weken pas
☐ Ja, een 8 weken pas
☐ Ja, maar zorgpas is verlopen/beëindigd
☐ Nee, ik heb geen zorgpas

Vragen over gebruik van de nachtopvang

- 13 **Maakt u, buiten de winterregeling,
ook gebruik van de nachtopvang?**
- ☐ Ja, vooral in Delagoastraat (nachtopvang Kessler)
→ naar vraag 11a
☐ Ja, vooral in Zilverstraat
☐ Ja, in beide even vaak
☐ Ja, in opvang Oost-Europeanen Binckhorstlaan
☐ Nee

Waarom niet?

- a ☐ Geen toegang ivm geen regiobinding (komt niet uit regio Den Haag)
b ☐ Geen toegang ivm schorsing
c ☐ Geen toegang ivm verslaving
d ☐ Geen toegang ivm
e ☐ Wil niet ivm drukte / te veel mensen
f ☐ Moe van zorgtrajecten
g ☐ Wil niet ivm identificeren
h ☐ Wil niet ivm
i ☐ Het is niet nodig / kan ergens anders slapen
j ☐ Geen plek
k ☐ Het is te duur (kost 2 euro per nacht)
l ☐ Wist niet dat het er was
m ☐ Andere reden(en), nl:

.....
.....

Doorvragen: Er zijn meerdere antwoorden mogelijk!

Vragen over de voorzieningen

- 14a **Zou je op een andere opvanglocatie willen verblijven dan waar je nu verblijft? Waarom wel/ niet?**

.....
.....
.....

14b **Wat mist u nog in de huidige nachtopvang?**

.....

.....

.....

15 **Opmerkingen/indrukken**

- ☐ Taalbarrière
- ☐ Niet meewerkend
- ☐ Moeilijkheid om vragen te begrijpen
- ☐ Onder invloed van alcohol of drugs
- ☐ Respondent lijkt verward/psychische stoornis
- ☐ Anders, nl:

Facultatief

Een anekdote, ludieke uitspraak, opvallende situatie:

Colofon

Dit rapport is een uitgave van:

GGD Haaglanden
Productgroep Epidemiologie en Gezondheidsbevordering
Afdeling Epidemiologie
Postbus 16130
2500 BC Den Haag
Tel: 070-353 7266
E-mail: caroline.dekkers@ggdhaaglanden.nl

Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van duidelijke bronvermelding

Auteurs:

Marjolein Donker
Niels Gerrits
Ad van Dijk
Caroline Dekkers

Den Haag, maart 2019

Onze dank gaat uit naar de vrijwilligers die hebben geholpen met het afnemen van de enquêtes.
Dit onderzoek is tot stand gekomen met de medewerking van het Leger des Heils, de Kessler
Stichting en Stichting Dr. Schroeder van der Kolk.

BEZOEKADRESSEN

Westeinde 128
2512 HE Den Haag

Reinier de Graafweg 5
2625 AD Delft

Croesinckplein 24-26
2722 EA Zoetermeer

POSTADRES

Postbus 16130
2500 BC Den Haag

info@ggdhaaglanden.nl
T (088) 355 01 00

www.ggdhaaglanden.nl